

פרשת ראה וימי אלול תשפ"ב – למה מונע מאתנו הקב"ה את התענוג מהעולם הזה?

1. **בכור שור בפתח פרשתנו:** עד כאן תוכחותיו על יראת שמים ומכאן מתחיל לסדר המצות [55 מצוות בפרשת ראה, 41 בפרשת שופטים ו-74 בפרשת כי תצא]. לפיכך מתחיל 'ראה אנכי נותן לפניכם' ותבחרו את הישר בעיניכם. אם תבחרו שמירת המצות - תתברכו ואם חילוף חילוף.

ילקוט שמעוני ריש פרשתנו: שמא יאמרו ישראל הואיל ונתן המקום שתי דרכים – דרך החיים ודרך המוות - נלך באיזו שנרצה? תלמוד לומר: 'ובחרת בחיים'. למה הדבר דומה? משל לאחד שהיה יושב על פרשת דרכים והיו לפניו שני שבילים, אחד שתחילתו מישור וסופו קוצים, ואחד שתחילתו קוצים וסופו מישור. היה מודיע את העוברים ושבים: אתם רואים את השביל הזה שתחילתו קוצים בשתיים ושלש פסיעות ואולם סופך לילך למישור, ואתם רואים שביל זה שתחילתו מישור בשתיים ושלש פסיעות ואולם סופך לילך לקוצים. כך אמר משה לישראל: אתם רואים את הרשעים שהם מצליחים בשנים ושלשה ימים בעוה"ז וסופן ללקות באחרונה, כי לא תהיה אחרית לרע, ואתם רואים צדיקים שמצטערים בעולם הזה בשנים ושלשה ימים וסופם לשמוח באחרונה, שנאמר להיטבך באחריתך.

2. **דברים יא:** ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה: את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלוקיכם ... והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה' אלוקיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם - **אור החיים:** צריך לדעת למה אמר לשון 'ראיה' על הדברים [ולא 'שמיעה']? עוד אמרו 'אנכי' עוד למה אמר לשון יחיד – 'ראה', כיון שכל הפרשה בלשון רבים נאמרה?

אלשיך: מהו לשון 'נותן' ואין לשון מתנה צודקת בזה [שכל הנותן בעין יפה הוא נותן]?

דברים יא, כו: אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה – **תרגום אונקלוס:** אנא יהיב קדמיכון יומא דין ברכן ולוטין. **תרגום יונתן בן עוזיאל:** אנא סדר קדמיכון יומא דין ברכתא וחילופא. **ליקוטי שיחות יט/133:** 'חילופא' שייך בין שני עניינים שונים שיש ביניהם דמיון ולכן שייך להחליף ביניהם, אבל לא בין שני דברים הפוכים כמו ברכה וקללה?

3. **אור החיים:** לפי שבא להבחירם בעולם העליון ולהמעיט טובות עולם הזה, וכדי שיתאמתו אצלם הדברים צריך שהמוכיח יהיה בו שני עניינים: שיכיר הכרה חושית בטוב העליון, והשני שהשיג טוב עולם הזה וקנייניו, כי אם המוכיח יהיה מושלל מקנייני עולם הזה - לא יאמנו דבריו. כי יאמרו שאם היה טועם הנאות העולם הזה, לא היה ממאסו ובוחר בזולתו. ולזה אמר 'ראה אנכי', פירוש אלי תראו ותצדיקו ותשכילו להצדיק הדברים, כי הוא השיג טוב עולם הזה כי היה גדול מאוד וגבור ומלך ועשיר.

4. **סנהדרין לא, ב:** שלחו מטבריה למר עוקבא בבבל, שעור פניו היה קורן כאור פני משה שהיה בן בית אצל הקב"ה – **רש"י:** מצאתי בספר הגדה שהיה מר עוקבא בעל תשובה, שנתן עיניו באשה אחת והעלה לבו טינא [צער] ונפל בחולי, ואשת איש היתה. לימים נצרכה ללוות ממנו, ומתוך דוחקה התרצתה לו, וכבש יצרו ופטרה לשלום ונתרפא. וכשהיה יוצא לשוק היה נר דולק בראשו מן השמים, ועל שם כך קרי ליה רבי נתן דצוציאתא במסכת שבת נו, ב [צוציאתא מלשון התנוצצות האור על ראשו]. **חיבור יפה להישועה מרבי ניסים גאון פרק כז:** ותאמר לו חנה: הנני בידך ותחת כנפיך ואין לי פה להמרות את פיך, אבל אודיעך שבאה לך שעה לקנות חיי העולם הבא!, והיזהר ולא תפסיד שכרך וטוב העולם בדבר מועט ... שלא יוכל אדם להגיע לדבר זה אלא בעמל רב וביגיעה גדולה ואתה יכול להגיע לרצון בוראך בשעה קלה אם תשמע לשכלך ותגער ביצר.

לקוטי שיחות ד/1340: מכיוון שהבחירה היא מעיקרי מעלת עבודת האדם, ולכל העניינים והמדרגות צריך להגיע על ידי עבודתו דווקא, לכן ישנה מציאות הרע לעומת כל הבחינות שבקדושה, ולכן אפשר להיות לאדם רצון חזק במילי דעלמא שלמעלה משכל, עד שימסור נפשו על זה ולא עוד אלא שמצד אחד הרצון דנפש הבהמית הוא בתוקף יותר מהרצון דנפש האלוקית, כי נפש האלוקית עיקרו שכל ונפש הבהמית עיקרה מידות [ומידות הן חזקות לאין ערוך מהשכל].

אלא [המטרה היא ש]כל ענייני האדם יבואו בבחירה דווקא... ולפי שזה מצד טובו יתברך (ששכר העבודה לא יבוא בחינם) נאמר הלשון 'נותן' – בעין יפה. וידיעה זו אשר מציאות הסטרא אחרא היא בכדי שעל ידה יגיע למדרגה עליונה יותר - פועלת שהעבודה תהיה בנקל יותר. וזהו שכתוב 'ראה' דווקא, שצריכה להיות הראייה וההסתכלות במהותה של הקללה - שאמתית כוונתה לסייע לקדושה.